32009R0906

29.9.2009. SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE L 256/31

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 906/2009

od 28. rujna 2009.

o primjeni članka 81. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma, odluka i usklađenih djelovanja između brodara u linijskom pomorskom prometu (konzorciji)

(Tekst značajan za EGP)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 246/2009 od 26. veljače 2009. o primjeni članka 81. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma, odluka i usklađenih djelovanja između brodara u linijskom pomorskom prometu (konzorciji) ([1]), a posebno njegov članak 1.,

nakon objave nacrta ove Uredbe ([2]),

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za pitanja ograničavajućeg djelovanja i vladajućeg položaja,

budući da:

(1) Uredba (EZ) br. 246/2009 ovlašćuje Komisiju za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma, odluka i usklađenih djelovanja između brodara u vezi zajedničkog pružanja usluga linijskog pomorskog prijevoza (konzorciji), koji bi mogli, na temelju tako uspostavljene suradnje između brodara-poduzetnika sudionika tih sporazuma dovesti do ograničavanja tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu i utjecati na trgovinu između država članica i koji stoga mogu biti obuhvaćeni zabranom iz članka 81. stavka 1. Ugovora.

(2) Komisija je iskoristila svoju ovlast donošenjem Uredbe Komisije (EZ) br. 823/2000 od 19. travnja 2000. o primjeni članka 81. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma, odluka i usklađenih djelovanja između brodara u linijskom pomorskom prometu (konzorciji) ([3]), koja prestaje važiti 25. travnja 2010. Na temelju dosadašnjeg iskustva Komisije, može se zaključiti da je i dalje prisutna opravdanost skupnog izuzeća za linijske brodare (konzorcije). Međutim, potrebne su određene promjene kako bi se uklonila pozivanja na Uredbu Vijeća (EEZ) br. 4056/86 od 22. prosinca 1986. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članaka 85. i 86. Ugovora na pomorski prijevoz ([4]), koja je dopuštala linijskim brodarima da utvrđuju cijene i kapacitete, no, koja je sada stavljena izvan snage. Promjene su isto tako potrebne kako bi se osigurala konvergencija s ostalim važećim uredbama o skupnom izuzeću sporazuma o horizontalnoj suradnji, istodobno uzimajući u obzir aktualnu tržišnu praksu u sektoru linijskog prijevoza.

(3) Konzorcijski sporazumi značajno se razlikuju, od onih koji su visoko integrirani i koji zahtijevaju visoki stupanj ulaganja primjerice zbog kupnje ili uzimanja u zakup plovila od strane njihovih članova upravo u svrhu osnivanja konzorcija i osnivanja zajedničkih centara za obavljanje djelatnosti, do sporazuma o slobodnoj razmjeni slotova na plovilima. Za potrebe ove Uredbe, konzorcijski se sporazum sastoji od jednog ili skupine pojedinačnih ali međusobno povezanih sporazuma između brodara u linijskom pomorskom prometu na temelju kojih sudionici sporazuma pružaju zajedničku uslugu. Pravni oblik sporazuma manje je važan od temeljne ekonomske realnosti da sudionici sporazuma zajednički pružaju uslugu.

(4) Pogodnost skupnog izuzeća potrebno je ograničiti na one sporazume za koje se s dovoljnim stupnjem sigurnosti može pretpostaviti da ispunjavaju uvjete iz članka 81. stavka 3. Ugovora. Međutim, ne postoji pretpostavka da su konzorciji koji ne koriste pogodnost iz ove Uredbe obuhvaćeni područjem primjene iz članka 81. stavka 1. Ugovora, ili, ako tome jest slučaj, da ne ispunjavaju uvjete iz članka 81. stavka 3. Ugovora. U provedbi samoocjene usklađenosti njihovog sporazuma s člankom 81. Ugovora, sudionici takvih konzorcija mogu u obzir uzimati posebna obilježja tržišta koja ukazuju na male količine prevezene robe ili primjere gdje je prag tržišnog udjela premašen kao posljedica prisutnosti u konzorciju malog prijevoznika bez značajnijih financijskih sredstava te čiji doprinos samo neznatno povećava cjelokupni tržišni udio konzorcija.

(5) Konzorciji, kako su određeni ovom Uredbom, općenito doprinose poboljšanju produktivnosti i kvalitete pružanja usluga linijskog pomorskog prijevoza racionalizacijom aktivnosti kompanija članova tih udruženja i ekonomijom obujma pri upravljanju plovilima i korištenju lučkih kapaciteta. Jednako tako doprinose promicanju

([1]) SL L 79, 25.3.2009., str. 1.
([2]) SL C 266, 21.10.2008., str. 1.
([3]) SL L 100, 20.4.2000., str. 24.
([4]) SL L 378, 31.12.1986., str. 4.

tehničkog i gospodarskog napretka omogućujući i potičući veću iskoristivost kontejnera i ekonomičniju uporabu kapaciteta plovila. U svrhu uspostave i pružanja zajedničke usluge, ključno obilježje svojstveno konzorciju je njegova mogućnost da prilagođava kapacitete i na taj način odgovara na fluktuacije u ponudi i potražnji. Suprotno tome, nije vjerojatno da će neopravdano ograničavanje kapaciteta i prodaje kao i zajedničko utvrđivanje vozarina, podjela tržišta i kupaca, stvoriti pozitivne učinke. Stoga, konzorcijski sporazumi koji sadrže takva ograničenja moraju biti isključeni iz pogodnosti izuzeća predviđenog ovom Uredbom, neovisno o tržišnoj snazi njihovih sudionika.

(6) Pravedan udio koristi koje su posljedica pozitivnih učinaka treba biti prenesen na korisnike usluga prijevoza. Korisnici usluga linijskog pomorskog prijevoza koje pružaju konzorciji mogu koristiti pogodnosti poboljšanja produktivnosti za koje su zaslužni konzorciji. Ta se korist može očitovati i u učestalijoj i boljoj prometnoj povezanosti i većem broju luka pristajanja ili poboljšanju voznih redova i boljoj kvaliteti i individualizaciji usluga zbog korištenja modernijih plovila i druge opreme, uključujući i lučke objekte.

(7) Korisnici ostvaruju stvarnu korist od konzorcija samo ako postoji dovoljna razina tržišnog natjecanja na mjerodavnim tržištima na kojima djeluju konzorciji. Smatrat će se da je ovaj uvjet ispunjen ako konzorcij ostane ispod zadanog praga tržišnog udjela pa se može pretpostaviti da je izložen učinkovitom postojećem ili potencijalnom tržišnom natjecanju od strane prijevoznika koji nisu članovi tog konzorcija. U svrhu utvrđivanja mjerodavnog tržišta ne treba uzeti u obzir samo neposredan promet između luka u kojima uslugu pruža konzorcij već i sveukupnu konkurenciju dugih pružatelja usluga u linijskom pomorskom prometu iz luka koje mogu biti zamjenske luke onima koje opslužuje konzorcij, kao i, kada je to primjereno, konkurenciju iz ostalih vrsta prometa.

(8) Iz ove Uredbe ne smiju biti izuzeti sporazumi koji sadrže ograničenja tržišnog natjecanja koja nisu neophodna za ostvarivanje ciljeva koji opravdavaju dodjelu izuzeća. U tu svrhu teška ograničenja tržišnog natjecanja koja se odnose na utvrđivanje cijena koje se zaračunavaju trećim stranama, ograničavanje kapaciteta ili prodaje i podjelu tržišta ili kupaca, trebaju biti isključena iz pogodnosti ove Uredbe. Osim aktivnosti koje su izričito obuhvaćene izuzećem u skladu s ovom Uredbom, samo pomoćne aktivnosti koje su izravno povezane s djelovanjem konzorcija, dakle neophodne za njegovu provedbu i njemu razmjerne, trebaju biti obuhvaćene ovom Uredbom.

(9) Prag tržišnog udjela i ostali uvjeti utvrđeni ovom Uredbom, a isto tako i isključenje određenih aktivnosti iz pogodnosti koju ona donosi, trebali bi pod normalnim uvjetima osigurati da sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće ne omogućuju predmetnim poduzetnicima da uklone tržišno natjecanje na značajnom dijelu predmetnog mjerodavnog tržišta.

(10) Pri ocjeni ispunjava li konzorcij uvjete tržišnog udjela, zbrajaju se ukupni tržišni udjeli članova konzorcija. Tržišni udjel svakog člana treba uzeti u obzir ukupnu količinu robe koju preveze unutar i izvan konzorcija. U ovom zadnje spomenutom slučaju u obzir treba uzeti sve količine prevezene od strane člana unutar nekog drugog konzorcija ili u odnosu na svaku uslugu koja je pružena individualno od strane člana, bilo da se radi o prijevozu na njegovim vlastitim plovilima ili na plovilima trećih strana na temelju ugovorenog sporazuma, kao što je to primjerice slučaj s ugovorom o pomorskom prijevozu tereta složenog u brodske kontejnere tj. zakupu slotova.

(11) Osim toga, pogodnost skupnog izuzeća treba se odnositi i na pravo svakog člana konzorcija da istupi iz konzorcija pod uvjetom primjerenog otkaznog roka. Međutim, za visoko integrirane konzorcije potrebno je predvidjeti dulji otkazni rok i dulji pristupni rok odnosno rok za početak izvršenja obveza kako bi se na taj način uzelo u obzir veće ulaganje koje je za cilj imalo osnivanje i reorganizaciju konzorcija većih razmjera koja je nužna u slučaju napuštanja nekog od članova.

(12) U posebnim slučajevima, kada sporazumi koji su obuhvaćeni ovom Uredbom ipak imaju učinke koji nisu usklađeni s člankom 81. stavkom 3. Ugovora, Komisija može ukinuti pogodnost skupnog izuzeća na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o primjeni pravila o tržišnom natjecanju koja su utvrđena u člancima 81. i 82. Ugovora [1]. S tim u vezi od posebne su važnosti negativni učinci koji mogu nastati iz povezanosti konzorcija i/ili njegovih članova i ostalih konzorcija i/ili linijskih brodara na istom mjerodavnom tržištu.

(13) Nadalje, kada sporazumi imaju učinke koji nisu usklađeni s člankom 81. stavkom 3. Ugovora na državnom području države članice ili na dijelu tog područja koji ima sva obilježja izdvojenog zemljopisnog tržišta, tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja predmetne države članice može u skladu s Uredbom (EZ) br. 1/2003 ukinuti pogodnost skupnog izuzeća koje se odnosi na navedeno područje.

(14) Ova Uredba ne dovodi u pitanje primjenu članka 82. Ugovora.

(15) S obzirom na prestanak važenja Uredbe (EZ) br. 823/2000, primjereno je donijeti novu uredbu kojom se obnavlja skupno izuzeće,

[1] SL L 1, 4.1.2003., str. 1.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Područje primjene

Ova Uredba primjenjuje se samo na one konzorcije koji pružaju usluge linijskog prijevoza u međunarodnom pomorskom prometu iz ili u jednu ili više luka Zajednice.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „konzorcij" znači jedan ili više međusobno povezanih sporazuma između dva ili više prijevoznika koji upravljaju plovilima i pružaju usluge linijskog prijevoza u međunarodnom pomorskom prometu isključivo za prijevoz tereta, na jednoj ili više trgovačkih ruta, a kojemu je cilj suradnja u zajedničkom pružanju usluga pomorskog prijevoza i kojim se doprinosi poboljšanju usluge koju bi u slučaju nepostojanja konzorcija pružao svaki član pojedinačno sam za sebe, kako bi tehničkim, operativnim i/ili trgovinskim dogovorima racionalizirali svoje poslovanje;

2. „linijski prijevoz" znači redoviti prijevoz robe na određenoj ruti ili rutama između luka i to u skladu s voznim redom i danima plovidbe koji su unaprijed objavljeni i dostupni svakom korisniku prijevoza uz plaćanje, makar i povremeno;

3. „korisnik prijevoza" znači svaki poduzetnik (npr. poduzetnik koji se bavi ukrcajem, primatelj, špediter) koji je sklopio, ili pokazao namjeru sklapanja, ugovornog sporazuma s članom konzorcija o pomorskom prijevozu robe;

5. „početak usluge" znači datum na koji prvo plovilo isplovljava s ciljem pružanja usluge.

POGLAVLJE II.

IZUZEĆA

Članak 3.

Sporazumi obuhvaćeni izuzećem

Na temelju članka 81. stavka 3. Ugovora i pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi, članak 81. stavak 1. Ugovora ne primjenjuje se na sljedeće djelatnosti konzorcija:

1. zajedničko pružanje usluga pomorskog linijskog prijevoza koje uključuje neku od sljedećih aktivnosti:

   (a) usklađivanje i/ili zajedničko utvrđivanje voznog reda plovidbe i luka pristanka;

   (b) razmjenu, prodaju ili uzajamni zakup prostora ili slotova na plovilima;

   (c) zajedničko korištenje plovila i/ili lučkih objekata;

   (d) korištenje jednog ili više ureda za zajedničke aktivnosti;

   (e) davanje na raspolaganje kontejnera, nosača i druge opreme i/ili sklapanje ugovora o najmu, zakupu ili kupnji takve opreme;

2. prilagodbe kapaciteta s obzirom na fluktuacije u ponudi i potražnji;

3. zajedničko upravljanje ili korištenje lučkih terminala i povezanih usluga (kao što su pomoćni prekrcaj s brodova koji nisu u luci ili manipulacija teretom);

4. bilo koju drugu aktivnost koja je pomoćna aktivnost onima navedenim u točkama 1., 2. i 3. i koja je neophodna za njihovo obavljanje, kao što je:

   (a) korištenje računalnog sustava razmjene podataka;

   (b) obveza članovima konzorcija da na mjerodavnom tržištu ili tržištima koriste plovila dodijeljena konzorciju i da ne zakupljuju prostor na plovilima koja pripadaju trećim osobama;

   (c) obveza članovima konzorcija da na mjerodavnom tržištu ili tržištima ne dodjeljuju ili daju u zakup prostor drugim brodskim prijevoznicima, osim uz prethodnu suglasnost drugih članova konzorcija.

Članak 4.

Teška ograničenja tržišnog natjecanja

Izuzeće predviđeno u članku 3. ne odnosi se na konzorcij koji, izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, sadrži ograničenja koja imaju za cilj:

1. utvrđivanje cijena pri prodaji usluga pomorskog linijskog prijevoza trećim stranama;

2. ograničavanje kapaciteta ili prodaje osim u slučaju prilagodbe kapaciteta iz članka 3. stavka 2.;

3. podjelu tržišta ili kupaca.

POGLAVLJE III.

UVJETI ZA IZUZEĆE

Članak 5.

Uvjeti koji se odnose na tržišni udjel

1. Kako bi konzorcij ispunio uvjete za izuzeće predviđeno u članku 3., ukupni tržišni udio članova konzorcija na mjerodavnom tržištu na kojem konzorcij posluje ne smije premašiti 30 % izračunan na temelju količine ukupno prevezene robe izražene u tonama tereta ili u ekvivalentnim dvadesetstopnim jedinicama.

2. U svrhu utvrđivanja tržišnog udjela člana konzorcija u obzir se uzima ukupna količina robe koju je isti prevezao na mjerodavnom tržištu, neovisno o tome jesu li te količine prevezene:

(a) unutar predmetnog konzorcija;

(b) unutar drugog konzorcija u kojem član sudjeluje; ili

(c) izvan konzorcija na vlastitom plovilu člana ili na plovilu treće strane.

3. Izuzeće iz članka 3. se i dalje primjenjuje i ako tržišni udio iz stavka 1. ovog članka u bilo koje dvije uzastopne kalendarske godine ne naraste za više od jedne desetine.

4. Ako je jedno od ograničenja iz stavaka 1. i 3. ovog članka prekoračeno, izuzeće iz članka 3. se i dalje primjenjuje u razdoblju od šest mjeseci nakon završetka kalendarske godine u kojoj je ograničenje prekoračeno. To se razdoblje produžuje na dvanaest mjeseci ako je prekoračenje nastalo zbog izlaska s tržišta prijevoznika koji nije član konzorcija.

Članak 6.

Ostali uvjeti

Kako bi ostvarilo pravo na dodjelu izuzeća iz članka 3., konzorcij mora svakom od svojih članova osigurati pravo izlaska iz konzorcija bez financijskih ili drugih sankcija kao što je to, posebno, u slučaju obveze prestanka svih aktivnosti prijevoza na predmetnom mjerodavnom tržištu ili tržištima, neovisno o tome je li ta obveza povezana s uvjetom da se takva aktivnost može nastaviti obavljati samo nakon isteka određenog vremenskog razdoblja. Ovo pravo podliježe otkaznom roku u trajanju najviše šest mjeseci. Međutim, konzorcij može odrediti da se ovakav otkaz sporazuma može podnijeti samo nakon isteka početnog razdoblja od najviše 24 mjeseca počevši od datuma stupanja sporazuma na snagu ili, ako je taj rok dulji, od početka pružanja usluge.

U slučaju visoko integriranog konzorcija otkazni rok može se produljiti na najviše dvanaest mjeseci, a konzorcij može odrediti da je otkazivanje sporazuma moguće samo nakon najviše prvih 36 mjeseci od stupanja sporazuma na snagu, ili ako je na snagu stupio kasnije, od početka pružanja usluge.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu 26. travnja 2010.

Primjenjuje se do 25. travnja 2015.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. rujna 2009.

Za Komisiju

Neelie KROES

Članica Komisije